

16, 4. 30, 20. — 3) ein best. Fisch Suçr. 1, 206, 17. m. H. an. MED. n. TRIK. 1, 2, 16. — 4) m. n. N. einer Pflanze, *Heliotropium indicum* (स्थिसंहर), RATNAM. im ÇKDR. — 5) कुलिशी f. Name eines Stromes in den Lüften RV. 1, 104, 4. — Vgl. कौलिशायनि, कौलिशिक.

कुलिशनायक (कु० + ना०) m. eine Art coitus: स्त्रीपादद्वयमाकृष्य विमुनितलिङ्गकः। योनिं च पीडयेत्कामी बन्धः कुलिशनायकः || RATIM. im ÇKDR.

कुलिशाकुशा (कु० + अकुश) f. N. pr. einer der 16 Vidjādevī H. 239. कुलिशासन n. ein Bein. Çākjamuni's TRIK. 1, 1, 11. — Das Wort lässt sich in कुलिन् + शासन zerlegen. Vielleicht hat man auch कुलि und शासन (der mit der Hand seine Befehle erteilt) darin gesucht; wir kommen darauf, weil sowohl कुलि Hand als auch कुलिशासन uns nur durch TRIK. überliefert wird.

कुली f. 1) eine ältere Schwester der Frau H. 534. — 2) Name einer Pflanze, *Solanum Jacquinii* Willd., AK. 2, 4, 3, 12. MED. 1. 9. *Solanum longum* Roxb. (वृत्ती) RĀGĀN. im ÇKDR. Vgl. 2. कुल्या.

कुलीका f. ein best. Vogel VS. 24, 24.

कुलीन (von कुल) 1) adj. f. आ P. 4, 1, 139. a) am Ende eines comp. (wobei das suff. zum comp. gehört) zu einem solchen und solchen Geschlecht gehörig: ज्ञातकुलीन ÇAT. BR. 4, 3, 4, 19. अस्मत्° KĀND. UP. 6, 1, 1. ऐरावत्° R. 1, 6, 23. महारात्र° 2, 88, 3. 4, 35, 7. Vgl. दुष्कुलीन, महाकुलीन. — b) zu einem edlen Geschlecht gehörig AK. 2, 7, 2. H. 502. M. 7, 210. 8, 323. JĀGĀN. 1, 308. BRĀHMAN. 1, 27. MBH. 13, 2212. 6667. R. 1, 7, 4. 34, 2. 2, 101, 17. 109, 4. 4, 35, 8. KĀN. 58. PĀNĀT. I, 83. IV, 75. HIT. 42, 2. KATHĀS. 6, 34. 21, 124. DHĪRTAS. 77, 2. 85, 10. COLEBR. Misc. Ess. II, 188. अकुलीन MBH. 13, 6667. R. 2, 109, 4. 5, 13, 69. PĀNĀT. I, 41. II, 142. von edler Race, von Pferden AK. 2, 8, 2, 12. H. 1234. von Elephanten R. 5, 12, 31. — c) ? in Verbindung mit कुल Nagelkrankheit Suçr. 1, 294, 7. — 2) m. a worshipper of Çakti, according to the left hand ritual WILS. Vgl. कुलनायिका. — 3) f. आ Name einer Varietät des Ārjā-Metrums COLEBR. Misc. Ess. II, 134.

कुलीनक (von कुलीन) m. eine Bohnenart (s. वनमुद्ग) H. 1173.

कुलीनत्व (wie eben) n. eine vornehme Geburt TRIK. 3, 3, 233. BHART. 1, 61.

कुलीनस n. Wasser H. 1070.

कुलीपय m. ein best. Wasserthier VS. 24, 21, 35.

कुलीर m. Krebs AK. 1, 2, 3, 21. TRIK. 1, 2, 21. H. 1332 (nach dem Sch. auch n.; vgl. SIDDH. K. 249, b, 2). Suçr. 2, 150, 20. 153, 17. 367, 14. 378, 4. 507, 3. PĀNĀT. 265, 9. der Krebs im Thierkreise R. 1, 19, 8. Ind. St. 2, 259, 278.

कुलीरक m. demin. von कुलीर PĀNĀT. 50, 11. 98, 13, 16. — Vgl. शतकुलीरक.

कुलीरशृङ्गी (कु० + शृङ्ग) f. N. einer Pflanze (s. कर्कटशृङ्गी) RATNAM. im ÇKDR.

कुलीराद् (कु० + 2. अद्) m. ein junger Krebs TRIK. 3, 2, 16. — Nach der Vorstellung der Inder findet ein Krebsweibchen ihren Tod durch die Jungen; vgl. अष्टपशत्रु und unter कर्कटी a.

कुलीश m. n. = कुलिश Donnerkeil ŚĀRAS. zu AK. 1, 1, 4, 42. ÇKDR.

कुलुक n. der Schmutz auf der Zunge TRIK. 2, 6, 19. H. 632. HĀ. 195 (कुलुका).

कुलुक्रगुञ्जा f. Feuerbrand HĀ. 211 (उक्ता d. i. उत्का). — Der erste Theil des comp. kann aus उत्का verdorben sein, der zweite ist गुञ्जा *Abrus precatorius*, dessen rothe und schwarze Beeren viell. zum Vergleich dienen.

कुलुङ्ग m. Antilope VS. 24, 27, 32. TS. 5, 5, 11, 1. — Vgl. कुरङ्ग.

कुलुञ्च (1. कु + लुञ्च) m. Ausrauer (der Haare): कुलुञ्चानां पतये नमः VS. 16, 22.

कुलूत m. pl. N. pr. eines Volkes VARĀH. BRH. S. 14, 22, 29 in Verz. d. B. H. 241. fg. KĀD. in Z. d. d. m. G. 7, 384. कुलूट v. l. für उत्तल VP. 191, N. 86. — Vgl. कोलूक, कोलूत, कोलूत.

कुलेचर eine best. Pflanze Suçr. 1, 224, 4. — Scheint aus कुले, loc. von कुल, + चर zusammengesetzt zu sein.

कुलेय (von कुल) adj. am Ende eines comp. = कुलीन MBH. 1, 6804.

कुलेश्वर (कुल + ईश्वर) 1) m. a) Familienhaupt. — b) der Herr xat' ईश्वर, ein Bein. Çiva's ÇĀBDAM. im ÇKDR. — 2) f. ई ein Bein. der Durgā H. c. 58.

कुलोत्कट (कुल + उत्कट) adj. hervorragend durch sein Geschlecht, insbes. von Pferden edler Race ÇĀBDAM. im ÇKDR.

कुलोद्गत (कुल + उद्गत) adj. aus einem edlen Geschlecht hervorgegangen M. 7, 54. 62. 63. 141.

कुलोद्भव (कुल + उद्भव) adj. dass. MED. j. 14.

कुलोद्दक s. u. उद्दक und vgl. noch MBH. 4, 1160.

कुल्फा m. 1) Knöchel Uṇ. 5, 26. RV. 7, 50, 2. ÇAT. BR. 11, 3, 3, 5. कुल्फद्वय 12, 2, 4, 3. Vgl. गुल्फा. — 2) Krankheit Uṇ. Nach ÇKDR. und WILS. auch n.

कुल्मल n. 1) der Hals der Pfeil- oder Speerspitze, in welchen der Schaft (शल्त्य) eingelassen ist: तत्र ते गच्छताद्वयं शल्त्य इव कुल्मलं ययौ AV. 2, 30, 3. अष्टाष्टाच्छात्कुल्मलात् 4, 6, 3. 5, 18, 8. ÇAT. BR. 3, 4, 4, 14. Vgl. सेक-ल्पकुल्मल. — 2) Sünde Uṇ. 4, 189. Vgl. कित्विष u. s. w.

कुल्मलवर्हिष (कु० + वर्हिस्) m. N. pr. eines Veda-Dichters Ind. St. 3, 214.

कुल्माष 1) m. saurer Schleim von Fruchten u. s. w. NĪR. 1, 4. सहेभ्यं कुल्माषान्वादत्तं विभित्ते (ÇĀND.: कुल्माषान् = कुत्सितान्माषान्) KĀND. UP. 1, 10, 2. कुल्माषाः प्रायेणान्नमस्याम्। कुल्माषो पौर्णमासी P. 5, 2, 83, Sch. (bis auf पौर्णमासी ganz nach P.). sg. Suçr. 1, 72, 7. बलाको वारुणीकुल्माषाभ्याम् (नाश्रियात्) 74, 9. कुल्माषाः 233, 19. मायतिलवित्त्वशलाटुसिद्धान्वा कुल्माषान्ननयेत् 377, 3. 2, 50, 8. 72, 19. 440, 5. कषापिण्याकफलीकरण-कुल्माषस्थालीपुरीषादीन्यप्यमृतवद्भ्यवहरति BHĀG. P. 5, 9, 12. Nach AK. 2, 9, 39. TRIK. 3, 3, 436. H. 415. an. 3, 732 und MED. sh. 34 ist कुल्माष n. saurer Reisschleim (काञ्जिक); कुल्माषाभिषुत n. wird AK. und H. auch ungetrennt in dieser Bed. aufgefasst. AK. 3, 6, 2, 21 erscheint कुल्माष ohne Angabe der Bed. als m.; 2, 9, 18. H. 1173, v. l. und MED. wird es यवक gleichgesetzt; = यवक TRIK. 3, 3, 436. = अर्धस्विन्नान्य H. an. 3, 733. = माषादिमिश्रमर्धस्विन्नभक्तम् BHAR. im ÇKDR. = पाचितमाषादि ŚĀRAS. ebend. = अर्धस्विन्नगोधूमचणकादयः BHĀVAPR. ebend. = वारवधान्य und कुलत्य, माषाकृतिपत्रः काश्मीरेषु तुलसी इति ध्यातः